

RIKA EN HAAR BUURJONGEN
of
de poort staat open
door B E T S Y.

NIJKERK, G. F. CALLENBACH.

RIKA EN HAAR BUURJONGEN.

OF

„DE POORT STAAT OPEN.”

Een Kerstverhaal voor jongens en meisjes.

DOOR

BETSY.

Tweede druk.

NIJCKERK.
G. F. CALLENBACH.

I.

EEN KIJKJE IN DE FEESTZAAL.

Zoo'n winteravond mag ik wel,
Al stormt het wat daarbuiten;
Al klettert ook de hagel fel
En rammelend langs de ruiten.
Hier binnen is een heldre gloed,
En chocolade, warm en zoet,
En lekkere . . . . .

.Ja, in het versje volgt nu eigenlijk „beschuiten,” maar wij zullen er maar „krentenbroodjes” van maken. Dat woord rijmt wel niet op *buiten* en *ruiten*, en klinkt dus wel niet zoo goed; maar de rijm moeten we er dezen keer maar eens aan geven; want op den winteravond, dion ik u beschrijven ga, werden er in het ruime lokaal, waar onze verbeelding ons thans heenvoert, geen beschuiten, maar echte krentenbroodjes rondgediend. En ik verzeker u dat die bolle, bruine broodjes, die met hun zwarte krentenoogjes zoo verleidelijk over den rand van een paar groote manden lagen te gluren, daar niet minder op hun plaats waren dan de beschuiten in het versje. Dat hadden de kleine gasten, voor wie ze bestemd waren, u wel weten te vertellen.

Voor de maag was dus gezorgd, dat weten we al vast.

Maar het is nu eenmaal algemeen erkend dat het oog ook wat moet hebben; en daar de uitdeelaars van de chocolade en de krentenbroodjes dit met alle menschen ééns waren, hadden ze gemaakt dat het oog er dan ook werkelijk niet bij te kort kwam.

Er was . . . Maar missehien willen de vriendjes liever in gedachten zelf eens een kijkje komen nemen, en mij volgen naar gindsch gebouw, halverwegen die lange straat. De breede voordeur staat wijd open, als om tot binnentreden uit te noodigen, en geeft daardoor aan de gasvlam, die het vierkante voorportaal verlicht, ruimschoots gelegenheid om haar schijnsel op de overigens vrij donkere straat te laten vallen. Doch die groote gasvlam is maar een nachtpitje, vergeleken bij het heldere licht, dat ons tegenstraalt, als we een tweede deur openen, die toegang geeft tot de zaal.

Jongens, wat een gezellige aanblik! Vooral wanneer men pas van buiten komt, waar het zoo koud is, dat men haast bang zou worden voor een bevroren neus. Hier voor een poosje het anker te mogen uitwerpen, lijkt nog zoo kwaad niet, en een wandeling door hagel en wind zelfs over waard. *Hierbinnen*, mogen we wel met ons versje zeggen, en dien vijfden regel kunnen we gerust onveranderd laten. *hierbinnen is een heldre gloed*. Ja, die is er! 't Is wel geen gloed van een lustig vlammeud vuurtje, maar dat behoeft ook niet. De zaal is vol menschen, groote en kleine, en vol lichten, en die geven met elkander zóóveel warmte, dat een kachel hier bepaald overdaad, of liever *overlast* zou zijn.

Het mooiste gezicht biedt het achtereinde van de zaal. Dàar toeh prijkt de Kerstboom, het is er een van de grootste soort, met een menigte brandende kaarsjes, en glinsterende versieringen, en sinaasappelen, die zoo natuurlijk tusschen het groen hangen, of ze aan die sparretakken in plaats van aan een oranjeboom gegroeid zijn. Aan weerszijden van den boom staat een langwerpige tafel, waarop allerlei kleedingstukken, speelgoed en boekjes

uitgesteld zijn; en onder elk zoo'n tafel de groote mand met de reeds besproken krentenbroodjes.

De zaal is voor het grootste gedeelte door kinderen gevuld, en zooals ge ziet, zijn door hen de beste plaatsen in beslag genomen. Dat is nu wel tegen den gewonen gang van zaken, maar de regel: *Eerst de groote menschen en dan de kinderen*, geldt hier van avond niet. Nu zijn de kinderen eens nommer één, en het is geheel ter wille van hen, dat het er hier zoo feestelijk uitziet.

Welk feest er gevierd wordt, heeft de Kerstboom u reeds gezegd; en wat er bij een Kerstfeestviering met Zondagsschool-kinderen zoo al plaats heeft, zal ik u ook wel eens behoeven te vertellen. Denkelijk hebt ge allen wel eens zulk een feestavond met uw eigen Zondagsschool doorgebracht. Welnu, dan weet ge ook bij ervaring dat het een heerlijk avondje is; en het zou mij niets verwonderen als ge er, evenals deze kinderen, al weken van te voren op gevestigd hadt. Ik kan mij ten minste geen jongen of meisje voorstellen, die dit niet zou doen.

Ja, ik ken er zelfs één, van wie het uitkwam, dat zij eenig en alleen week aan week op de Zondagsschool gekomen was, om ook het feest te kunnen bijwonen. Dat feest, en hetgeen ze bij die gelegenheid krijgen zou, was voor dat meisje het eigenlijke doel; de Zondagsschool, als het noodzakelijke middel om dat doel te bereiken, slechts een bijzaak.

Nu, ge begrijpt dat zoo iets natuurlijk heel, heel verkeerd is, en dat een aangenaam avondje volstrekt niet de voornaamste, en nog minder de eenige reden zijn mag waarom de kinderen op de Zondagsschool komen. De Zondagsschool toch moet voor de kinderen zijn wat de Kerk voor de groote menschen is. Zij moeten er dan ook niet heengaan om beloond, maar om uit den Bijbel onderwezen te worden, en daardoor al meer en al beter den Heer te leeren kennen, over Wien die Bijbel onspreekt. En wie dit dan een jaar lang met lust gedaan, en daarbij goed opgelet en vlijtig geleerd heeft, zal ook zeker wel het

meest genieten, als hun aan het einde van dat jaar een genoeglijke avond wordt bereid.

Waarom men dit juist bij gelegenheid van het Kerstfeest doet? Wel, vriendjes, ik geloof dat het is, om u reeds vroeg een indruk, zij het dan ook een zeer gebrekkigen indruk te geven van de groote blijdschap, die Jezus' komst op aarde heeft teweeg gebracht; en u op zichtbare wijze te toonen, wat al zegeningen de lieve Heiland ook aan kinderen schenken wil; hemelsche en aardse zegeningen: eeuwig en tiidelijk geluk. Wat ik nu maar hoop is, dat de hemelsche en eeuwige gaven, als de beste en blijvende, door u altijd het hoogst geschat, en daarom het meest begeerd en het eerst gezocht mogen worden; en dat de lichtjes aan den Kerstboom, en wat daarbij ook verder uw zinnen streelt, nooit zóó uw oogen verblinden en uw hart vervullen mogen, dat ge er de ware beteekenis van het Kerstfeest door over het hoofd zoudt zien, en ge zoudt afgetrokken worden van het Kindeke in de kribbe, het Licht der wereld, Dat in den Kerstnacht voor ons is opgegaan. Van al het goede toeh, dat de Heere Jezus ons aangebracht heeft, is Hij zelf het Hoogste Goed, de grootste Schat. Wie dien Schat mist, vergeet dit toeh nooit, is arm, al was hij overigens nóg zoo rijk en al kreeg hij ook nóg zoo veel. Maar wie Hem bezit is rijk en gelukkig, al was hij ook het armste kind ter wereld.

Maar we zijn zoo aan het praten geraakt, dat we heelemaal vergeten naar het lied te luisteren, dat de kinderen zoo lief aan het zingen zijn. Het handelt juist over hetgeen we daar bespraken; hoort maar:

Zonder Jezus - geen vergeving,
 Geen gena, geen zaligheid.
 Met en door Hem - groote blijdschap,
 Eeuwig leven ons bereid.
 Wie Hem liefheeft, groot en klein,
 Maakt Hij 't zondig harte rein,

Hij brengt allen, die gelooven,
Eens in 't Vaderhuis daarboven.

Dierb're Heiland, Vriend van kind'ren,
Och, daal *in* ons met Uw Geest;
Dan eerst zijn wij recht gelukkig,
Dan eerst viert ons *hart* feest.
En wij juichen de Eng'len na:
„Gode d' eer, den mensch gena,
Vrede d' aard, ook ons beschoren;
Jezus is voor ons geboren!”

Ja, kleine zangers, zóó is het! Ons *hart* moet Kerstfeest vieren. Als het *hart* er niet bij is, deugt onze feestviering niet, al is zij ook nog zoo schitterend. En dan zal zij ons ook geen zegen achterlaten; en waar geen zegen is, is geen waar geluk. Zingt dat lied dan maar dikwijls; ge moogt het ook wel doen als het geen Kerstfeest is. En als ge dan ook dit met uw *hart*, en niet alleen met uw mond doet; met andere woorden, als ge oprecht meent wat ge zingt, dan zal de lieve Heiland uw bede verhooren, en u „recht gelukkig” maken.

Men kan wel merken dat deze kinderen in het afgelopen jaar over het algemeen hun best nog al gedaan hebben. De meeste vragen zijn goed door hen beantwoord; wèl een bewijs, dat ze gehoord en onthouden hebben, wat hun is geleerd. Dat meisje onder anderen, dat op het hoekje zit, Rika Sluiter heet ze, heeft ten aanhoore van al de aanwezigen een groot gedeelte van den Kersttekst opgezegd. Het heeft haar wel wat moeite gekost, die twintig verzen uit Lucas 2 van buiten te leeren, maar nu mag ze ook de voldoening smaken van zelfs in vers 4 geen enkel foutje te hebben gemaakt.

Naar haar vergenoegd gezichtje te oordeelen, mag *zij* ook zoo'n winteravond wel. Kijkt haar maar eens aan! Zij heeft voor niet zoo'n paar roode koonen niet. 't Is van de warmte, ja, maar ook van genot, dat ze zoo

gloeien. En ziet eens naar haar oogjes! Die glinsteren al even hard als de gekleurde ballen aan den Kerstboom, die telkens op nieuw haar opmerkzaamheid trekt. Het is ook voor het eerst in haar leven dat ze er een ziet. En behalve die boom is er nog zóóveel dat haar aandacht vordert, dat ze niets hoort van den hagel, die bij tusschenpoozen tegen de vensterruiten klettert, noch van den wind, die heel brutaal, zonder toegangsbewijs, door de reten naar binnen zoekt te komen, maar telkens als hij dit waagt, door een lichte beweging van de groene gordijnen die er voorhangen, verraden wordt.

Ha, daar komen de krentenbroodjes! Elk kind krijgt er twee. Kijk wat al uitgestoken handen! Die jongens zijn zeker bang dat men hen over het hoofd zal zien; daarom grijpen ze al, vóór er nog iets voor hen te grijpen is. Dat doet Rika niet. Zij zit heel netjes en bedaard te wachten tot ze aan de beurt komt, hoewel ze niet minder dan de anderen naar die lekkere broodjes verlangt, die haar al een heele poos van uit de verte toegelachen, en haar eetlust niet weinig geprikkeld hebben. Zoodra zijn ze dan ook niet in haar bezit, of ze brengt één er van regelrecht aan haar mond, en . . . . neemt er een flinken hap uit? Neen, dat was ze wel van plan; maar met dat ze het doen wil, verandert ze van gedachten. Ze bekijkt het broodje eens goed, bedenkt zich even, als was zij het met zichzelf niet eens, en vergenoegt zich eindelijk, ze moet er toch wát van proeven, met er een paar krenten uit te peuteren, en die in haar mond te steken. Daarop haalt zij een schoon zakdoekje te voorschijn, dat tot dusver netjes opgevouwen in haar zak heeft gezeten, en rolt er de beide broodjes in. Haar maag heeft er wel veel tegen, dat die doek zoo inhalig is; maar Rika laat die niet aan het woord komen. Zij blijft bij haar besluit, en zal haar krentenbroodjes allebei bewaren. Het ééne voor moeder, die tot haar spijt niet mee naar het feest kon, omdat zij bij de kleine zus moest blijven; en het andere . . .

Maar voor wien zij dat tweede bestemd heeft, zult ge straks wel hooren.

II.

DE OUDE EN DE NIEUWE RIKA.

Toen Rika nog niet op de Zondagsschoolging, had zij allen aanleg om een onplezierig meisje te worden. Zij dacht aan niemand dan aan zichzelf, en had niets voor anderen over. Zelfs haar moeder kon slechts met moeite iets van haar godaan krijgen. En toch had Rika, die handig genoeg was, als ze maar wilde, haar reeds in zooveel dingen van nut kunnen zijn; al was het maar om eens een boodschap te doen, of de kamer wat op te ruimen, of zusje zoet te houden terwijl moeder aan de waschkuip stond, of met haar naaiwerk bezig was. Doch gewoonlijk liet zij zich, als het niet ten volle met haar zin overcenkwam, twee- driemaal hetzelfde zeggen; en als ze het dan eindelijk deed, ging het zóó onwillig, dat moeder meestal zcide: „Kom, schei maar uit,” of: „Ik had het in dien tijd al zesmaal zelf kunnen doen.” En de kleine zus, die zij, zooals het dan heeten moest „zoet kwam houden,” begon soms nog veel harder te schreeuwen als zij met haar knorrig gezicht bij den kinderstoel kwam, en het speelgoed, dat zij voor haar oprapte, met zoo'n geweld op haar tafeltje smeed, dat het arme schaap er van schrikte.

Maar sedert Rika, nu bijna een jaar geleden, met een buurmeisje mee naar de Zondagsschool was gegaan, was zij geheel veranderd. Ge moet nu echter niet denken dat die verandering daar op den eersten Zondag den besten als met een tooverslag tot stand gekomen was; neen,

zachtjes aan, bijna onmerkbaar was het geschied. Haar moeder vergeleek het wel eens met den mooien oleander, dien zij voor het raam had staan, en waar haar buurvrouw van den overkant altijd zoo'n zin in had. Zij had die mooie plant als een klein stekje gekregen, zóó klein dat ze het nauwelijks de moeite waard gevonden had er „dank-je” voor te zeggen. Maar dat nietige stekje was aan het groeien gegaan. Het had al meerdere takjes en blaadjes gekregen, en was zóó langzamerhand de groote plant geworden, die met haar rozerode bloemen het sieraad van haar kamertje was, en nog steeds in omvang toenam.

Moeder Sluiter noemde het, en terecht, een wonder, dat zulk een in het oog loopende verandering zoo ongemerkt in haar werk kon gaan; want van dat groeien zelf, zei ze, kon je toch maar niets te zien krijgen, al zou je er ook dag en nacht bij blijven staan.

Maar nog grooter noemde zij het wonder, dat aan haar dochtertje geschied was; en ook hierin had zij gelijk. Het stuursche, onwillige kind toch was in een vriendelijk, gehoorzaam meisje veranderd, even hulpvaardig en lief als zij vroeger onhebbelijk was. Kortom, de oude Rika was in een nieuwe Rika herschapen, welke beiden evenveel van elkander verschilden, als het kleine, kale stekje van de volle, bloeiende plant.

Dat wonder had Gods Geest gewerkt, en wel door middel van de Zondagschool. Daar had Rika gehoord van „den lieven Heiland, den Vriend van kinderen,” zooals wij haar daar straks met de anderen hoorden zingen; en wat haar verhaald werd van dien vriendelijken Zaligmaker, Die geheel voor anderen leefde, en Wiens lust het was te zegenen en wél te doen, wekte in hooge mate haar belangstelling op.

Het was vooral de geschiedenis van den twaalfjarigen Jezus in den Tempel, een der eerste die zij hoorde, die indruk gemaakt had op haar jeugdige hart; misschien wel omdat ze zelf ook haast twaalf was.

Dat beminnelijke Kind, Dat zoo gaarne in het Huis

van Zijn hemelschen Vader toefde, en tocht dadelijk, zonder eenig morren of tegenspreken, met Zijn moeder en pleegvader mee naar huis ging, toen zij Hem, na lang zoeken, in den Tempel gevonden hadden, wekte haar bewondering en trok haar tegelijkertijd aan. Hoe verschillend was dat Kind van andere kinderen; en, o, hoe verschillend van *haar!* Rika was anders niet gewoon veel over haar gedrag na te denken; maar nu zij zoo onwillekeurig voor de vergelijking geplaatst, en dat Goddelijk Kind haar ten voorbeeld gesteld werd, nu *moest* zij het onderscheid wel opmerken; een onderscheid, veel grooter nog dan het verschil tusschen dag en nacht. Jezus zoo goed, zoo gehoorzaam, zoo ijverig, zoo hulpvaardig, zoo vriendelijk jegens alle menschen; en zij juist het tegenovergestelde van dat alles. Zij was ook wel eens zoek geweest; maar werd ze toen ook in de kerk terug gevonden? Neen, maar wel op de kermis, waar ze bezig was moeders centen te versnoepen, die ze van een boodschap overgehouden had. En deed ze haar moeder daarenboven niet dagelijks verdriet door haar ongehoorzaamheid en traagheid? Hoe dikwijls had moeder haar al gezegd: „Kind, je maakt dat niemand van je houdt; en als je zoo blijft, zal je nooit ergens toe deugen.“ Ze stoorde zich aan die vermaning wel niet veel; maar plezierig was het toch niet, dit telkens te moeten hooren. Neen, dan was het toch heel wat beter wat er van den Heere Jezus geschreven stond, namelijk dat Hij toenam, niet alleen in grootte, dat kon men van haar óók zeggen; maar ook in wijsheid, en in genade bij God en de menschen.

Zoo dacht Rika terwijl ze dien middag op de Zondagschool zat. Geen woord van de les was haar ontgaan. En toen daarop aan het einde dat versje gezongen werd, waarvan de eerste regels luiden: *Ik wensch te zijn als Jezus, zoo nederig en zoo goed*, werd die wensch ook de hare; niet slechts voor een oogenblik, zooals dat wel eens meer gebeurt; ook niet zoolang als het zingen duurde;

neen, die begeerte bleef haar bij. Die geheele week moest zij telkens weer aan dat versje denken; en hoe meer zij daarna hoorde van dien lieven, zachtmoedigen Jezus, Die in de wereld gekomen was om zelfs het ondeugendste kind te zegenen en zalig te maken, hoe liever zij Hem kreeg, en hoe grooter haar verlangen werd om op Hem te gelijken. In al haar doen en laten begon dit verlangen door te stralen; tot in de manier waarop ze zusje haar rammelaartje aangaf toe; en met vreugde merkte moeder op, dat haar Rika een gansch ander meisje begon te worden.

Dat wil nu niet zeggen dat Rika nu voor goed haar eigen ouden, boozen wil kwijt was. Ach, neen, die liet zich nog dikwijls genoeg gelden, net als toen ze nog de *oude* Rika was; maar met dit onderscheid, dat ze nu berouw had over het kwaad dat ze deed, en hierdoor bewees, dat ze toch werkelijk een *nieuwe* Rika was geworden.

Ja, het bedroefde haar, dat zij nog zoo dikwijls op zichzelf moest toepassen, wat er in het laatste couplet van datzelfde versje staat: *Helaas, 'k ben niet als Jezus, Mijn hart is vol van kwaad*. En zij gevoelde ook heel goed dat zij uit zichzelf niet in staat was, dat kwade in zich te overwinnen, zoodat ze er ook wel eens moedeloos op liet volgen; *Hoe zal ik ooit zoo worden?* Maar zij had op de Zondagschool ook geleerd, dat de Heere Jezus er ons de kracht toe schenken wil, en dat wij te allen tijde tot Hem mogen gaan om hulp en raad. Gedurig bad zij dan ook: *Mijn Heiland, wil mij helpen; Maak mij van zonde vrij*. En de Heer, Die wist dat zij oprecht meede wat zij bad, verhoorde haar, en hielp haar het kwade al meer en meer te overwinnen, en het goede te doen.

Dat de nieuwe Rika zich heel wat gelukkiger gevoelde dan de oude, laat zich denken; en dat men haar niet met een stok van de Zondagschool behoefde te drijven, evenzeer. In de eerste week verlangde ze naar dat Zondagmiddagavond, en als ze dan thuis kwam, hield ze op

haar beurt Zondagsschool; dat wil zeggen, dan vertelde zij moeder al de heerlijke dingen, die ze gehoord had, en zong nog eens de liederen, die ze daar had gezongen; niet om nu eens te toonen hoe goed ze geluisterd had, en hoe knap ze alles onthouden kon, maar om moeder te laten hooren hoe mooi die geschiedenissen en die versjes waren.

Die arme moeder! Toen ze zelf nog kind was, had ze ook op de Zondagsschoolbanken gezeten, waar het goede zaad in de jonge harten uitgestrooid werd. Maar die tijd was lang voorbij; en wat was er van dat zaad geworden? Ach, sedert zij haar eigen huishouden had, en vooral nu ze er alleen den kost voor verdienen moest, haar man was bijna twee jaar dood, hadden de zorgvuldigheden des levens, evenals de doornen in de gelijkenis, dat goede zaad geheel verstikt. De arme vrouw Sluiter was in den loop der jaren bijna vergeten, dat er nog een Bijbel, en een Kerk, en een Zondagsschool bestond; en had het dag aan dag zóó druk met het werken om de spijze die vergaat, dat ze er in het geheel niet meer aan dacht, dat er nog een spijze was, die blijft tot in het eeuwige leven.

Die spijze nu ontving haar dochttertje op de Zondagsschool; en het lieve kind vond er zoo'n smaak in, dat ze er, zooals wij zagen, zooveel mogelijk van aan moeder medeelde, in de hoop dat deze er ook zoo van genieten zou.

En dit werd werkelijk al meer en meer het geval. Vrouw Sluiter luisterde gaarne naar hetgeen Rika vertelde en zong. Ze raakte er zelf ook door aan het zingen, en zei meer dan eens: „Wel, kind, 't is waarlijk of je nieuw leven in huis brengt.”

Zelfs was het Rika gelukt haar moeder te bewegen om toch ook eens naar de kerk te gaan. Zij zou dan wel op zusje passen, en zorgen dat moeder bij haar thuiskomst alles in orde vond. En vrouw Sluiter had het gedaan, en wel met dit gevolg, dat ze verlangde het meer

te doen. Nu Rika zoo'n zorgje geworden was, kon zij gerust van huis; en het was toch ook beter, zei ze, dan altijd maar in die aarde te wroeten. Zóó kon je nog eens merken dat het Zondag was! En een mensch had toch ook waarlijk wel eens noodig een goed woord te hooren, en eens aan zijn ziel te denken. En dat ging toch maar niet beter, dan wanneer je zoo stilletjes in de kerk zat.

III.

RIKA'S BUURJONGEN.

Behalve moeder Sluiter was er nog iemand, wien Rika wel eens wat van dat geestelijk voedsel uitreikte. Die iemand was Jan Roos, haar buurjongen, die sedert een paar weken met haar op dezelfde trap woonde, in een kamer vlak naast die van haar moeder.

Het gebeurde wel eens dat menschen, die bij vrouw Sluiter moesten wezen, door de altijd heerschende duisternis op het portaal, bij vergissing aan de deur van haar buurman klopten; doch één blik door het kiertje was voldoende om hen te doen zien, dat zij verkeerd waren.

In de eerste plaats prijkte er bij baas Roos geen oleander voor het raam; maar dat was minder; niet iedereen was ook zoo gelukkig om een stekje van zoo'n mooie plant te krijgen. Doch behalve dat, leverde de geheele aanblik ééne groote tegenstelling op. In het vertrekje rechts was alles helder en netjes; links alles even slordig en vuil; van de gescheurde raam- en bedgordijnen af, tot het uitgerafelde stukje kled, dat voor de deur lag, toe.

De reden hiervan was niet ver te zoeken. Er was

links geen huismoeder, die aan alles de hand hield. En de huisvader, ja wat zal ik daarvan zeggen? Vader was baas Roos wel, want hij had een zootje, Jan. Maar dat huis- kon men er gerust aflaten, want de man was meer buiten dan in zijn woning te vinden. Had hij dan altijd zoo druk werk? Dat juist niet. Er waren wel dagen waarop hij veel, maar ook andere waarop hij niets te doen had; want Roos was wat men noemt „los werkman,” dat wil zeggen, hij oefende geen bepaald ambacht uit, maar deed dan dit, dan dat. Gewoonlijk hielp hij bij het lossen en laden van de booten; en als het werk dan afgedaan was, bracht hij het verdiende geld naar de herberg; want baas Roos liep zoowel de kroegen als de booten af. Het ging dan meestal naar middernacht als vrouw Sluiter hem met zwaren, onzekerem stap de trap naar zijn woonvertrek hoorde opkomen. Dat hij er dit altijd zoo zonder halsbreken af bracht, was de goede vrouw, die door dat gestommel nog al eens wakker werd, een raadsel.

Ziedaar dan het portret van den zoogenaamden huisvader. En hoe het gaat in een gezin, waar zulk een vader aan het hoofd staat, - het wordt, helaas, te dikwijls gezien, dan dat ik het hier nog met veel woorden zou behoeven te zeggen.

Gelukkig was het gezin niet groot, en waren het slechts twee menschen, die de treurige gevolgen van zulk een leven moesten ondervinden; de vader, wiens eigen schuld het was, en de arme Jan, die het niet helpen kon; en daarom beiden om het diepst te beklagen.

Toch hield Roos op zijn manier wel van zijn jongen, al kon hij hem in een booze bui soms duchtig schelden en slaan. Maar als hij nuchteren was, en Jan hem geen bijzondere reden tot ontevredenheid gaf, was hij goed voor hem, en schoot er zelfs nog wel eens een vriendelijk woordje voor hem over.

Honger behoefde Jan gelukkig niet te lijden, en van kleederen voorzag zijn vader hem ook als het hoog noodig

was; want zonder kleeren kon hij niet naar school; en schoolgaan moest hij. Maar daarmede hield ook alles op; voor het overige bekommerde vriend Roos zich niet om den knaap, en liet hij hem maar doen wat hij wilde.

Vrouw Sluiter vond het verschrikkelijk dat ze zoo'n buurman gekregen had; zoowel omdat zij nu bijna iederen nacht in haar eersten slaap werd gestoord, als om de ruwe taal, die zij hem dikwijls hoorde uiten. Zelfs Jan, die pas elf jaren telde, had hierin reeds een treurige ervarenheid opgedaan, en leverde daar maar al te veel bewijzen van. Zoo gebeurde het eens dat hij, uit school komende, over een emmer steenkolen viel, die één der burens even op het portaal neergezet had, hetgeen hem zóó kwaad maakte, dat hij een uitroep deed, die Rika verschrikt de ooren deed toestoppen, terwijl vrouw Sluiter haar verontwaardiging lucht gaf door een: „Hoor me toch zoo'n goddeloozen jongen eens!”

Rika vond het ook heel slecht van Jan om zulke woorden te spreken; maar bedacht te gelijktijd of ze hem ook helpen kon door de deur open te zetten, en alzoo wat licht op het portaal te maken, en vroeg aan moeder of ze het doen mocht.

Vrouw Sluiter vond het eigenlijk maar half goed, daar ze zich altijd liefst zoo min mogelijk met „zulk volk” inliet. Maar zij zeide toch: „Och, jawel,” en een volgend oogenblik had Rika de deur reeds open.

„Ben je gevallen, Jan?” vroeg ze.

„Ja,” antwoordde Jan niet heel vriendelijk. „'t Is hier ook altijd nacht.”

„Daarom doe ik onze deur maar even open,” hernam Rika, „dan kan je zien. Heb je je zeer gedaan?”

„Ja, aan mijn knie,” zei Jan, met zijn hand over de bezeerde plek wrijvend. Maar terwijl hij dit deed, kwam hij tot de treurige ontdekking, dat niet alleen zijn knie, maar ook zijn broek op diezelfde plaats letsel bekomen had. „O, mijn nieuwe broek!” riep hij uit, zijn pijn geheel vergetende. „Kijk eens, een heel gat! En ik heb

nog al moeten beloven dat ik er zuinig op zou zijn. Ik wou voor mijn part maar liever dat het in mijn knie zat. Als vader dat ziet!"

Als vader dat ziet! Vrouw Sluiter wist wat die weinige woorden voor den armen jongen inhielden, en hoorde in haar gedachten de slagen al op hem neerkomen. Zoo goddeloos als ze hem vond, kreeg ze toch medelijden met hem, zooals hij daar vóór haar stond, wanhopige blikken werpend op het gat in zijn broek. Ze wilde hem dat pak slaag gaarne besparen, te meer omdat het zijn schuld niet was; daarom vroeg ze: „Heb je geen andere broek, Jan?"

„Jawel," was het antwoord, „maar die is te versleten; daar kan ik niet meer mee naar school."

„Nu, ga die dan maar even aantrekken," hernam vrouw Sluiter, „en breng deze dan maar hier, dan zal ik haar wel eens gauw voor je stoppen, eer je naar school gaat."

„Hè ja, moeder," zei Rika met een blij gezichtje, terwijl Jan, niet minder verheugd, al uitte hij zich niet, zich haastte om te doen, hetgeen buurvrouw hem gezegd had.

Handig en netjes legde deze toen een stop, en na een poosje kon Rika hem het herstelde kleedingstuk terugbrengen.

„Ziedaar Jan!" zei ze tot den knaap, die bezig was, zoo maar van de tafel, zijn boterham te eten. Dat deed hij altijd maar op zijn eigen gelegenheid, want zijn vader hield er geen bepaald etensuur op na. Toen hij echter zijn buurmeisje zag, liet hij zijn brood in den steek, en greep met beide handen naar zijn broek.

„O, je kan er haast niets meer van zien!" riep hij met een vollen mond. „Vader zal het ten minste wel niet merken. Ik ben blij toe. Zal je je moeder voor me bedanken?"

Het zou beleefder van hem geweest zijn, zoo hij dit zelf was gaan doen; maar van beleefdheid maakte Jan Roos geen bijzondere studie.

Rika beloofde hem het „bedankje" te zullen over-

brengeu; „maar,” zei ze, „nu moet je mij ook wat beloven, Jan.”

„Wat dan?” vroeg Jan nieuwsgierig.

„Dat je niet meer vloeken zult, net als je daar straks gedaan hebt. Daar doe je groote zonde aan.”

’t Scheen dat Jan zich niet eens meer herinnerde, iets onbehoorlijks gezegd te hebben. Hij moest zich ten minste eerst eens bedenken, en zei toen tamelijk onverschillig: „O, dat doe ik zonder erg. Maar wat zou het ook? Ik doe er immers niemand kwaad mee.”

„Jawel, Jan, dat doe je wel,” hernam Rika ernstig. „Je doet er je eigen kwaad mee; en heel veel kwaad ook; want jongens, die vloeken, kunnen niet in den Hemel komen. En dat is toch wel het ergste wat je bedenken kan; vind-je niet?”

„Och, ik weet het niet,” was het antwoord. „Ik weet van den Hemel weinig af.”

„Je kunt er toch een heeleboel van in den Bijbel lezen,” verzekerde Rika.

„Ik heb geen Bijbel,” zei Jan.

Rika wist dat er in moeders kabinet nog een oud psalmboek lag, waar het Nieuwe Testament in stond, en beloofde hem dat te zullen leenen, als ze mocht; dan kon hij eens lezen wat mooie geschiedenissen daar in stonden. En hiermee zou hun gesprek zeker nog niet uit geweest zijn, als vrouw Sluiter haar dochtertje op dat oogenblik niet teruggeroepen had. Het eten was klaar; en bovendien, nu Jan uit den nood geholpen was, vond ze het niet noodig dat het meisje zich nog langer met hem bemocide.

Rika kwam dadelijk als een gehoorzaam kind; en Jan zette zich weer in zijn óéntje aan de tafel om de rest van zijn boterham te verwerken. Toen die op was, trok hij zijn goede broek weer aan, keek nog eens met welgevallen naar de mooie stop, en ging toen de straat maar weer op, waar hij tot twee uur bleef rondsletteren.

VOOR HET KERSTFEEST.

Na deze meer bijzondere kennismaking moest Rika telkens weer aan haar buurjongen denken, zooals hij daar in die vuile, rommelige kamer zat, zonder iemand die naar hem omkeek, of hem een hapje warm eten voorzette. Maar het allertreurigste vond ze, dat hij, zooals hij zelf gezegd had, zoo weinig van den Hemel wist, en niemand had om hem den weg er heen te wijzen; want hoe zou hij er dan ooit komen, die arme Jan? Zijzelve had dien weg op de Zondagsschool leeren kennen; en dus meende zij niet beter te kunnen doen, dan Jan aan te raden daar ook heen te gaan. Zij deed dit reeds den volgenden dag, toen ze hem, met moeders toestemming, het N. Testament kwam brengen; doch vriend Jan toonde volstrekt geen lust dien goeden raad op te volgen. Hij liep liever langs de straat, waar hij doen kon wat hij wilde. Maar toen Rika hem, als laatste beweegreden, van het Kerstfeest begon te vertellen, en van de wijze waarop dat feest, naar zij gehoord had, op de Zondagsschool gevierd werd, begon hij zich toch eens te bedenken. Het was hem nog wel niet recht duidelijk wat ze er van zeide, maar hij begreep toch wel, dat er dan wat moois te zien en te krijgen was. En welk kind ziet en krijgt niet gaarne wat moois? Jan Roos ten minste wél. En als dat alles nu te verdienen was, met 's Zondags een uurtje stil te zitten, zoo dacht hij, dan kon hij dat licht doen. Hij beloofde zijn buurmeisje dus te zullen komen; en al was het geen edele drijfveer, die hem er toe bewoog, zoo was de goede Rika toch recht in haar schik, toen ze hem den eerstvolgenden Zondag bij de andere jongens zag zitten.

Jan hield veel van een nieuwtje; daarom beviel het hem de eerste weken op de Zondagschool wel, en ging alles er een tijd lang met hem naar wensch. Hij was vlug van begrip en had een uitstekend geheugen. Zijn les behoefde hij slechts een paar malen over te lezen om haar vlot te kunnen opzeggen, en wat hij ééns goed gehoord had, vergat hij niet licht.

Nu, goed hooren, dat deed Jan nog al, wanneer hem nieuwe dingen verteld werden; en wat men op de Zondagschool vertelde, was nieuw voor hem. Wel had hij vroeger al eens gehoord dat er een God was, Die in den Hemel woonde, en Die alles geschapen had; maar dat die God zich met een armen jongen bemoeide, dat Hij hem zelfs lief had, dat Hij zijn Vader wilde zijn, en Zijn Zoon in de wereld gezonden had, om hem gelukkig te maken, dat wist hij niet. En dat hij werkelijk ook eens in den Hemel zou mogen komen, als hij dien God lief had en gehoorzaamde, dat kon hij nauwelijks gelooven. Hij kon niet nalaten, de arme, verwaarloosde jongen, het heerlijk Huis van dien Hemelschen Vader met zijn aardseh tehuis te vergelijken; en na dien tijd dacht hij meer dan eens, als hij de donkere trap van die aardse woning beklom, en het onhuiselijk vertrek binnentrad, waar hij óf niemand, óf een dronken vader aantrof: „Ik wou maar dat ik in den Hemel was!”

Lang bleven zulke hemelsgezinde gedachten hem evenwel niet bij. Een: „Kom je nog wat buiten, Jan?!” van den een of anderen buurjongen beneden aan de trap, was dikwijls voldoende om hem den Hemel in een oogwenk te doen vergeten. En als zulk een stem bij ongeluk 's Zondags 's middags tot hem kwam, dan gaf hij er gereedelijk de heele Zondagschool aan. Want zooals gezegd is, Jan hield veel van een nieuwtje, maar met het nieuwe verloren de dingen al spoedig hun aantrekkelijkheid voor hem.

Zoo ging het ook met de Zondagschool; de klad kwam er in, zooals men wel eens zegt; eerst in het leeren en

toen in het komen, „Jan,“ had zijn onderwijzeres daarom eindelijk gezegd, toen zij zag dat hij naar vriendelijke vermaningen niet luisterde, „Jan, je hebt nu in dien korten tijd, dat je er bent, al zes maal verzuimd. Als je nu nog één keer zonder geldige reden wegblijft, mag je niet op het feest komen. Vergeet dat niet, jongen; dat is hier de regel zoo.”

Jan beloofde in allen ernst er aan te zullen denken, terwijl de goede Rika het hare deed om er hem aan te herinneren; en zulke waarschuwingen wilden wel eens helpen. Maar het straatloopen zat er zóó bij hem in, dat hij zich soms, eer hij het wist, door zijn makkers liet verleiden, en pas aan de gevolgen dacht als het te laat was.

Intusschen was men op de Zondagsschool druk aan het leeren van de liederen, die op den feestavond gezongen zouden worden.

Eén daarvan begon aldus:

Des Hemels poort blijft openstaan,
Ik zie van ver de stralen
Van 't licht dat nooit zal ondergaan;
Ik hoor de lofkoralen.
O, liefde! o, God'lijk medelij!
De poort staat open, ook voor mij;
Voor mij! Voor mij!
Staat open, ook voor mij!

Dat was nu wel geen Kerstlied, maar er kwam toch ook in van een geopenden Hemel en van een stralend licht, evenals er in dien eersten heiligen Kerstnacht in Efratha's velden gezien werd. En was de geboorte van het Kindeke te Bethlehem niet het duidelijkst bewijs van het Goddelijk medelijden, dat er in bezongen werd, en de oorzaak dat de Hemelpoort zich voor zondaren kon ontsluiten?

De dames van de Zondagsschool hadden dus geen slechte keus gedaan, door het onder de feestliederen op te nemen; en de zorg voor een goede uitvoering er van was hun

ook toevertrouwd. De laatste vier regels van elk couplet moesten in koor gezongen worden, maar de vier eerste door slechts enkele meisjes, die de mooiste stemmen hadden. Onder dezen behoorde ook Rika Sluiter.

Zooals zich denken laat hield Rika, om zich te oefenen, thuis gedurig repetitie, zoodat moeder die laatste weken bijna niets te hooren kreeg dan het lied van „Des Hemels poort.” Het klonk haar onophoudelijk in de ooren, ook al hoorde zij Rika's helder stemmetje niet; en daar zij het zelf, door het aanhooren, al even goed kende als haar dochtertje, kon men het haar onder haar werk gedurig hooren neurien.

Jan Roos kende dat lied ook, want hij was zoo slim geweest om tegen December weer trouw iedere week op de Zondagschool te komen, in de hoop dat het vonnis, over hem uitgesproken, nog ingetrokken zou worden. En dit zou zijn onderwijzeres ook zeker gedaan hebben, als zij naar haar hart te werk was gegaan. Doel haar verstand zeide haar, dat het in het belang van Jan en van de andere leerlingen beter was, het niet te doen. Misschien zou het hem een les zijn, en hij er door aangespoord worden, het voortaan beter te maken.

Toen dus op den Zondag vóór het feest onder de kinderen de toegangskaarten uitgedeeld werden, waarop met groote letters gedrukt stond; *Uitnoodiging tot het bijwonen van de Kerstfeestviering*, enz., moest Jan het in stilte aanzien, en zelf met leege handen heengaan. Jan Roos en nog een paar jongens, die te dikwijls verzuimd hadden, kregen geen *Uitnoodiging*.

Het was hard; maar niet onverdiend; dat gevoelde hij wel.

„EN DE DEUR WERD GESLOTEN.”

(Matth. 25 : 10.)

„Wat jammer, Jan,” sprak Rika op een toon van oprecht medelijden, toen zij haar buurjongen bij het uitgaan van de Zondagsschool op straat achterhaalde.

„t Kan me niks schelen!” riep Jan zoo onverschillig mogelijk, terwijl hij een lustig deuntje begon te fluiten om zijn woorden een schijn van waarheid te geven. Maar hij meende er niets van. Het kon hem wel degelijk schelen, al wilde hij zichzelf en anderen wijs maken dat het niet zoo was. Ondanks zijn luchthartig gefluit was hij toch innerlijk heel verdrietig, en tegelijk zóó boos, dat hij den eersten den besten hond, dien hij tegenkwam, een steen naar den kop smeed, alsof dat arme dier het helpen kon.

Maar het was zijn eigen schuld, en dat maakte het nog veel erger.

„Had ik maar beter opgepast; had ik maar niet zoo dikwijls verzuimd,” sprak hij gedurig in zichzelf. Ach, die „had ics!” Dat zijn altijd nare dingen, waar niemand wat aan heeft.

Rika had gelukkig met zulke „had ics” niet te maken, toen „de avond” eindelijk daar was, en ze, al zingende, haar beste kleeren aantrok. Het eenige wat haar speet was, dat moeder niet mee kon, — de ouders waren ook genoodigd, -- en, dat de arme Jan niet komen mocht.

En hoe was het intusschen met Jan zelf gesteld? Net als met iemand, die met een zwaar pak beladen is, dat hij vruchteloos van zich af zoekt te werpen. Te vergeefs had hij tot het laatst toe getracht, het heele feest uit zijn gedachten te zetten. Wat gaf hij er eigenlijk om! Vroeger ging hij er immers ook nooit naar toe? Juist, maar vroeger wist hij er ook niet van; toen bestond zoo

iets voor hem eenvoudig niet. Maar nu hij er wél van wist; nu hij er op gehoopt had, en er werkelijk bij had *kunnen* zijn, als hij het ernstig had gewild, nu veranderde de zaak, en was de teleurstelling bitter.

Gelijk wij in ons eerste hoofdstuk zagen, was het dien avond echt guur winterweer, waarin niemand voor zijn plezier een wandelingetje zou gaan maken. Maar Jan kon het in huis niet uithouden; hij kon niet doen alsof het een gewone avond was. Hij moest toch iets van het feest zien, al was het dan maar het buitenste van het gebouw, waarin het gevierd zou worden. En wie weet of hij er misschien toch nog niet *in* kon komen ook. Mogelijk gelukte het hem zonder toegangsbewijs ongemerkt binnen te snappen, en zich te verschuilen in een of ander hoekje, waar hij ten minste hooren en zien kon, al kreeg hij dan ook niets.

Reeds een uur vóór dat de deur geopend werd, bevond Jan zich in de nabijheid van het gebouw, en zag hij, hoe zich daar langzamerhand een heele groep van groote en kleine feestgangers vormde, die ook geen geduld gehad hadden langer in huis te blijven, en daarom veel te vroeg kwamen, evenals hij.

Na lang wachten ging eindelijk de breede buitendeur open. Vriend Jan trok zijn stoute schoenen aan, drong met de anderen naar binnen, en stond weldra in het ruime voorportaal. Tot dusver ging alles goed. De politie-agent, die aan den ingang stond om, zoo noodig, de orde te handhaven, vroeg naar geen toegangskaart; en Jan wenschte zich reeds geluk, dat hij het ten minste al zóó ver gebracht had.

Maar na die eerste kwam nog een tweede deur, die toegang gaf tot de zaal. Daar zou hij zoo gemakkelijk niet doorkomen, dat merkte hij wel. Hij had dan ook geen moed er een poging toe te wagen, want hij zag duidelijk dat ieder daar zijn kaart moest toonen aan een paar heeren, die daar stonden. Wie zoo gelukkig was dit te kunnen doen, mocht binnen gaan; en zoo dikwijls de

deur openging kon Jan een blik slaan in de helder verlichte zaal, en een godeelte van den rijk versierden Kerstboom zien. Als hij op zijn teenen ging staan, en zijn hals goed uitrekte, kon hij ook de kinderen zien zitten. Kijk, links zaten de jongens van zijn klas! O, wat had hij niet willen geven, als men hem daar ook een plaatsje aangewezen had! En dat *zou* geschied zijn, als hij nog in tijds had willen oppassen. Rika zag hij ook komen; die goede Rika, die hem zoo dikwijls gewaar-schuwde had. Wat zette ze een vroolijk gezichtje! Gelukkig dat *zij* hem niet zag; dat zou haar zeker van een deel harer vreugde beroofd hebben.

Ruim een half uur had Jan daar zoo gestaan, toen het daarbinnen stil werd, en hij één van de hem welbekende liederen hoorde aanheffen. Dit zeide hem dat het feest een aanvang genomen had. De genoodigden schenen er nu ook allen te zijn, want het voorportaal bleef ledig. Alleen stond daar nog de agent, wiens diensten aan de buitendeur voorloopig niet meer vereischt werden, en die juist aanstalten maakte om haar te sluiten, toen zijn oog op Jan viel.

„Kom, vooruit mannetje! sprak hij, met zijn hoofd in de richting van de deur wijzende. „Je kunt hier niet blijven. De deur moet dicht.”

„Zou ik er asjeblijft niet in mogen?” waagde Jan te vragen. „Ik ben ook een jongen van de Zondagsschool.”

„Heb je een toegangsbewijs?” luidde de wedervraag.

Jan schudde van neen.

„Niet? Het spijt me; maar dan zit er niet anders voor je op, dan maar gauw heen te gaan,” hernam de agent. En toen hij zag dat Jan geen haast maakte dien wenk te gehoorzamen, duwde hij hem zachtjes naar buiten, en de deur werd gesloten.

Daar stond dan de arme Jan in regen en wind op de donkere straat, terwijl de anderen het zoo goed hadden in de lichte, warme feestzaal. Wat zou hij doen? Naar huis gaan? Maar, ach, daar was het immers even een-

zaam, en donker, en koud! Neen, hij kon nog maar niet besluiten, om van die plek te scheiden. En terwijl hij daar, met de kraag van zijn versleten jasje in de hoogte, zijn handen diep in de zakken, bibberend van kou, tegen de zijpost stond geleund, kwam hem onwillekeurig de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden ¹⁾ in de gedachten, die hij eens op de Zondagsschool gehoord had.

Zooals we weten onthield Jan goed, wat hij eens goed had gehoord, en naar die gelijkenis had hij destijds met groote belangstelling geluisterd. Hij kende haar dan ook nog van begin tot eind, met al de leeringen er aan verbonden. En al was Jan geen meisje, toch vond hij, dat er op 't oogenblik tusschen hem en die dwaze maagden al heel veel overeenkomst ¹⁾ was. Zij werden immers ook buiten de feestzaal gesloten? Het hielp haar niet of ze al tot de vriendinnen van de bruid behoorden, en zich met de anderen op weg begeeven hadden om den bruidstoet op te wachten. Zonder brandende lamp, *hun* toegangsbewijs, werden ze niet binnen gelaten, evenmin als hij zonder het zijne al behoorde hij ook honderdmaal tot de jongens van de Zondagsschool. Hij had die meisjes altijd heel dwaas gevonden, dat ze niet beter gezorgd hadden, maar ze tegelijk ook hartelijk beklagde. En zie, hij was even dwaas geweest, en nu trof hem hetzelfde lot! Ook voor hem bleef de deur onherroepelijk gesloten!

Wat baatte het hem dan of hij nog langer bleef wachten? Hij werd zoo koud, en het regende zoo! Nu voelde hij pas hoe door en door nat hij was. Hij zou beter doen een eindje op te loopen. Maar waar heen? Oeh, dat was hem om het even. Een doel had hij niet, en er was niets waarnaar hij minder verlangde dan naar zijn somber tehuis.

Toch sloeg hij werktuigelijk den weg daarheen in; en eer hij het wist, stond hij voor de donkere trap, waar hij zijn buurvrouw Sluiter tegen het lijf liep, die even in de buurt een pakje naaiwerk was wezen halen.

¹⁾ Matth. 25 : 1-13.

„Ben jij het, Jan?” zei ze. „Jongen, een mensch zou haast over je vallen in het donker.” En meenende dat het niet kwaad zou zijn eens even op zijn gevoel te werken, voegde zij er onder het naar boven gaan bij: „Ik weet wel waar ik op het oogenblik liever zat, als ik jou was, Jan! Jij ook niet? Maar zoo zie je, jongetje, die niet hooren wil, moet voelen. Heb je nu geen spijt, dat je niet beter opgepast hebt?”

Jan gaf geen antwoord; maar de tranen, waar hij anders zoo zuinig mee was, sprongen hem in de oogen. In gewone omstandigheden zouden die woorden weinig indruk op hem gemaakt hebben, maar nu waren ze hem te veel. Ach, er was dien ganschen avond ook al zoo op zijn gevoel gewerkt! Buurvrouw wist dat niet, anders zou zij het er zeker bij gelaten hebben; want in den grond meende ze 't goed, al was ze op het oog nooit bijzonder vriendelijk. Zij kreeg al medelijden toen zij hem huilende haar kamer zag voorbijgaan, en, bij het licht van haar lamp, dat op hem viel, bemerkte hoe koud en nat hij was.

„Kom, Jan, huilen zou ik nu maar niet,” sprak ze troostend. „Daar worden de zaken niet beter mee. Doe liever je best tegen een volgend jaar, als je 't beleven mag. Kind, wat ben je nat! Heb je zoo lang in den regen geloopt? 't Is of je uit het water gehaald ben. Gooi dien natten boel maar gauw uit, en kom je dan maar eens bij me warmen.”

Jan liet zich geen tweemaal nooden. In een wip had hij zich van zijn natte kleeren ontdaan, en nog geen minuut later zat hij bij de warme kachel in het vriendelijk vertrek van zijn buurvrouw, met een kopje koffie en een dikke boterham vóór zich. Na het genot hiervan mocht hij nog een poosje blijven zitten, als hij er lust in had; en ook hieraan gaf Jan gaarne gehoor. Het beviel hem best bij zijn buurvrouw; en terwijl hij haar van uit zijn hoekje in alle stilte gadesloeg, en haar helder, vroolijk kamertje rondkeek, dacht hij bij zichzelf: „Ik wou dat ik ook een moeder had.”

Lang duurden zijn overdenkingen evenwel niet. De warmte en de stilte, slechts afgebroken door het een-tonig getik van buurvrouws naaimachine, deden al spoedig hun invloed op hem gelden. Jan werd slaperig. Zijn oogen begonnen al zwaarder en zwaarder te worden. Eindelijk vielen ze geheel dicht; zijn hoofd zakte op zij; en daar hij geen moeite deed om het recht te houden, verviel hij weldra in een gerusten slaap, waaruit hij eerst door Rika's thuiskomst gewekt werd.

Het was toen lang niet vroeg meer, maar Rika voelde zich nog zoo wakker en frisch of de avond pas beginnen moest, en kon zich maar niet begrijpen hoe Jan haar met zoo'n paar slaperige oogen kon aankijken. Zij had zóóveel te vertellen, dat ze niet wist waar ze mee beginnen zou, en zich nauwelijks den tijd gunde haar hoed af te zetten en haar manteltje uit te doen. Ze was blij dat ze Jan nog zag, want zij had wat voor hem meegebracht, zei ze; en meteen knoopte ze haar zakdoekje los, waarin wij haar de beide krentenbroodjes zagen wikkelen. Het ééne was voor haar moeder, zooals we weten; en het andere had zij voor Jan bewaard; dan had hij toch ook nog wat van het feest, dacht ze. En als moeder nu even dien sinaasappel in drieën wilde deelen, dan kreeg hij daar ook nog een stukje van. Het boekje, dat ze gekregen had, beloofde ze hem te zullen leenen, als zij het uit had. Maar den inhoud van haar pakje, een paar keurige wollen kousen, kon ze onmogelijk met hem deelen, al had ze nog zoo gaarne gewild.

Na zoo al haar schatten te hebben uitgepakt, volgde er een beschrijving van het feest, dat blijkbaar haar verwachting ver had overtroffen. Die boom was toch wel zoo mooi! Nog veel mooier dan ze zich voorgesteld had. En wat er al niet aanhing! Die sinaasappel ook; daarom zat er dat touwtje door. Jan moest toch vooral zorgen dat hij het een volgend jaar niet miste. En Domince N., die het feest leidde, had de Kerstgeschiedenis zoo mooi verteld! Nog begrijpelijker dan in de kerk. Zij had den

Kersttekst moeten opzeggen, - gelukkig dat ze hem zoo goed geleerd had; - en toen ze gekomen was aan: *En van stonde aan was er met den Engel een menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende: -* vielen in eens al de kinderen in met het lied: *Eere zij God!* De menschen keken erg verrast toen ze zoo op eens dat gezang hoorden; en toen het uit was, en een ander kind de laatste zes verzen opgezegd had, zei de dominee, uit aller naam, dat het heel mooi was geweest. Wel dacht hij dat de Engelen het *nog* mooier gedaan hadden, maar hij geloofde toch dat de Heer ook naar dit kindergezang met welgevallen geluisterd had, en dat de Engelen zich wel verheugd zullen hebben, dat hun lied nog na achttien eeuwen door zooveel kindermonden werd herhaald.

„En hoe is het lied van „De Hemelpoort” gegaan?” vroeg vrouw Sluiter vol belangstelling.

„O, moeder, zoo best!” antwoordde Rika. „Dat was het laatste wat we gezongen hebben. En daar heeft de dominee toen ook nog zoo mooi over gesproken! Hij hoopte dat we nu maar niet alleen ons best gedaan hadden om eens heel mooi van de geopende Hemelpoort te *zingen*, maar dat wij ook allen den Heer bidden zouden, ons zóó te leeren leven, dat we eens die Hemelpoort mochten *binnengaan*. Want in den Hemel zou het nog veel heerlijker zijn dan in de prachtigste feestzaal op aarde; want hier duurde alle genot maar kort, en de lichtjes van den Kerstboom gingen uit. Maar het licht in den Hemel bleef eeuwig stralen, en daar zou nooit een einde komen aan het genot. En toen zei de dominee ook nog, dat de Heere Jezus *het Licht der wereld* is, en dat dit heerlijke Licht niet alleen in de feestzaal schijnt, maar dat het gekomen was om ook het kleinste, armoedigste kamertje te verlichten, als de menschen er maar naar verlangden. En als dat Licht in ons hart scheen, dat we dan altijd en overal gelukkig waren, of we bij een Kerstboom of bij een klein olielampje zaten.”

„Och ja, kind, daar heeft de man wel gelijk in,” zei vrouw Sluiter, die in haar dochtertje een zeer duidelijk bewijs van de waarheid dezer woorden zag.

„En toen ik nu daar net de trap opkwam, moeder,” ging Rika voort, „en hier de deur opendeed, dacht ik zoo: Dat is me een verschil met wat ik van avond gezien heb! Maar toen kwam mij in eens te binnen wat de dominee gezegd had; en toen dacht ik weer: De Heere Jezus wil toch bij ons ook wonen, al ziet het er hier zoo mooi niet uit. En dat is toch het beste, niet waar, moeder?”

„Zeker, kind,” was het antwoord. „En ik ben blij dat je er zoo veel van onthouden en oververteld hebt. Nu hebben wij er ook nog wat van gehoord, al zijn we er niet bij geweest, niet waar. Jan? Kijk, zulke woorden, die een mensch zoo bijblijven, daar heb je nu nog meer aan dan aan de mooiste presentjes; dat vind ik ten minste. Maar nu moet je naar bed, meisje-lief, anders zie ik morgen geen kans om je er uit te krijgen. En dan gaat Jan ook eens opstappen. Je bent toch zeker al warm, Jan?”

„Hoe komt Jan eigenlijk zoo hier, moeder?” vroeg Rika. „Is hij er al lang?”

„Ja, al een heelen tijd. Maar de rest zal ik je morgen wel vertellen. Eten jullie nu maar gauw je krentenbroodje op; en dan één, twee, drie naar bed.”

Rika drong er echter op aan, dat moeder dat ééne voor zich zou houden. Maar moeders eten niet gaarne terwijl haar kinderen toekijken. Moeder Sluiter dus ook niet; daarom sneed ze het door, en nam de helft, om haar dochtertje plezier te doen.

Jan, minder onbaatzuchtig, had onderwijl al een paar groote happen uit het zijne genomen, zonder pogingen te hebben aangewend, er de helft van kwijt te worden. Het smaakte hem uitstekend, en hij vond het heel lief van Rika, dat ze het voor hem uit haar mond had gespaard; doch dit nam niet weg, dat hij toch veel liever zelf bij

het feest zou geweest zijn, en dat zijn spijt, na hetgeen hij er van gehoord had, nog veel grooter geworden was.

VI.

NA HET FEEST.

Een kwartiertje later was Rika reeds in het land der droomen, en genoot zij ten tweedemale van al het goede, dat die avond haar geboden had.

Jan was niet zoo spoedig in de rust, want, zooals wij weten, had hij al een goeden dut gedaan. Hij had dus al den tijd om in de eenzaamheid, zijn vader was nog niet thuis, eens goed na te denken over zijn troosteloze avondwandeling, en het genoegen, waarvan hij zichzelf zoo moedwillig beroofd had.

Eindelijk geraakte hij toch ook weer onder zeil; maar niet om in den slaap zijn verdriet te vergeten. Integendeel, in zijn droom doorleefde hij het opnieuw, en wel in verhoogde mate; want hij droomde dat het feestgebouw de Hemel was, waar een groote bruiloft zou gevierd worden, en dat hij met zijn buurmeisje op weg was om er heen te gaan. Rika was voorzien van een helder licht, dat schitterde als de zon. Maar zij droeg dat licht niet in haar hand. Het straalde uit haar hart, waar de Heer het Zelf ontstoken had, zooals zij hem vertelde. Jan had slechts het kleine petroleumlampje bij zich, het laatste voorwerp, waarop zijn oog gevallen was, eer hij insliep. Ook had hij zijn oudste plunje aan, terwijl Rika geheel op haar Zondagsch gekleed was. Zij raadde hem, gauw een beter licht te gaan halen en andere kleeren aan te doen, daar hij anders zeker niet binnengelaten zou worden. Doch Jan had geen zin zich die moeite te

geven; het zou zóó ook wel gaan, meende hij. Rika hield echter niet op hem te waarschuwen; en juist was hij van plan haar raad dan maar op te volgen, toen de deur openging. Nu zag hij dat Rika op eens een paar vleugeltjes kreeg, waarmede zij door de geopende deur naar binnen vloog. Hij wilde haar volgen; maar onder het harde loopen waaide zijn lampje uit, dat hij niet meer kon aankrijgen. Nu stond hij geheel in het donker, en kon den weg naar de deur niet meer vinden; en toen hij haar, na lang sukkelende, eindelijk bereikt had, en binnen wilde gaan, werd hij door een agent tegengehouden, omdat hij geen licht bij zich had. Jan bad en smeekte om toch maar binnen te mogen komen, want hij hoorde daar zoo mooi zingen, en daar hield hij zooveel van. Maar het hielp allemaal niets. De deur werd gesloten; en in plaats van muziek, hoorde hij op eens een ander geluid, rollend en dof, net of het onweerde, of dat er iets zwaars van boven neer kwam vallen.

En dit laatste was werkelijk het geval. Wat vrouw Sluiter al zoo menigmaal gevreesd had, gebeurde. Baas Roos kwam thuis, zóó dronken, dat hij halverwegen de trap zijn evenwicht verloor, en naar beneden tuimelde. Hoewel niet ernstig bezeerd, had de val hem toch pijn en schrik veroorzaakt. Dit had hem wel wat outnuchterd, maar tegelijk zijn woede opgewekt, die nog vermeerderde toen hij, bij het openen van zijn kamerdeur, bemerkte dat ook daar volslagen duisternis heerschte. De lamp, die Jan, vóór hij naar bed ging, aangestoken had, was leeggebrand, en Roos kon geen enkele lucifer vinden om wat licht te maken. Onder het zoeken liep hij overal togen aan, en gooide verscheidene dingen omver, waarbij hij telkens de gruwelijkste verwenschingen uitstiet.

Jan was door al dat leven half uit zijn slaap gewekt, maar toch nog niet wakker genoeg om terstond te weten, waar hij was en wat er gebeurde. Hij was nog half aan het droomen dat hij voor de gesloten Hemeldeur stond;

en toen hij eindelijk zijn oogen opsloeg, en overal in het donker staarde, en de vreeselijke woorden van zijn vader hoorde, meende hij werkelijk reeds in die verschrikkelijke plaats te zijn, waar zij heengaan, die bij hun leven de vriendelijke roepstemmen van den Heiland versmaad, en bij Hem geen vergeving van hun zonden gezocht hebben.

Jan sprong overeind, en gaf een luiden schreeuw, hetgeen de aandacht van zijn vader trok, die juist een lucifer gevonden en een eindje kaars aangestoken had. In echte dronkenmanstaal vermaande hij den jongen tot stilte, terwijl hij hem vrij onzacht in zijn bed heen en weer schudde. Hoe weinig verkwikkelijk zulk een gewaarwording op zichzelf ook wezen moet, voor Jan mocht zij in die oogenblikken een ware uitkomst heeten, wijl het hem klaar wakker maakte, en tot de overtuiging bracht, dat het slechts een droom was geweest, en hij werkelijk nog zoo gelukkig was op aarde te verkeeren.

Een zucht van verlichting ontsnapte hem bij die ontdekking, en gaarne zou hij zijn vader gezegd hebben waarom hij zoo geschreeuwd had, en hoe blij hij was dat hij hem wakker had gemaakt. Maar er was thans geen praten tegen den ongelukkigen man. Jan wist dit bij ervaring, en zeide daarom maar niets.

Na eenigen tijd kwam er weder stilte in het vertrek, en kondigde een zwaar gesnork aan, dat baas Roos bezig was zijn roes uit te slapen. Maar Jan kon den slaap niet meer vatten. Zijn droom, en het akelig ontwaken dat daarop gevolgd was, hadden hem geheel ontsteld; en de gedachte dat, als hij geen andere jongen werd, die droom toch eenmaal waarheid zou worden, en hij zich dan werkelijk eens buiten den Hemel gesloten zou zien, maakte hem onrustig. Vroeger gaf hij om geen Hemel; hij dacht er zelfs niet aan. Maar sedert hij er op de Zondagsschool zulke heerlijke dingen van gehoord had, was, zooals we weten, de wensch toch wel eens bij hem opgekomen: „Daar zou *ik* ook wel willen zijn.” Maar ach, hoe zou *hij* daar ooit komen! Als hij was

zoals Rika, ja, dan wel. Maar *hij*, zulk een slechte jongen, die zoo vloeken kon, en nog zooveel meer ondeugende dingen deed! Wel wist hij dat God de menschen liefhad, en Zijn Zoon gezonden had om hen van de zonde te verlossen, en goed en gelukkig te maken; maar ach, had hij niet duidelijk getoond, dat hij niet goed *wilde* worden, dat hij niet verlost *wilde* zijn? Rika had hem een Bijbel gegeven, hij had dien bijna nooit gebruikt. Zij had hem op de Zondagsschool gebracht, waar hij wat goeds kon leeren, en wat was hij niet dikwijls weggebleven. En nu zou de Heer wel niet meer met hem te doen willen hebben. Op de Zondagsschool hadden ze hem immers ook niet bij het feest gelaten, omdat hij niet opgepast had. Hij had geen uitnoodiging gekregen, en kon buiten voor de gesloten deur blijven staan. En zoo zou nu de deur van den Hemel zeker ook eens voor hem gesloten worden. Het zou hem zeker net gaan als de „dwaze maagden.” En toen dacht Jan weer aan zijn droom, en hij zag Rika met haar vleugeltjes naar binnen zwevend, en zichzelf, haar troosteloos nastarend, met zijn uitgedoofde lamp in de hand. En toen verbeeldde hij zich weer dat mooie gezang te hooren. Maar neen, verbeelding was het nu niet. Helder en duidelijk klonk het hem thans in de ooren:

De poort staat open voor elkeen,
 Die naar genâ leert smachten,
 Voor rijk en arm, voor groot en klein,
 Voor allerlei geslachten.
 O, liefde, o, God'lijk medelij!
 De poort staat open, ook voor mij!
 Voor mij! Voor mij!
 Staat open, ook voor mij!

O, blijf dan niet van verre staan,
 Hoe zondig g' ook moogt wezen,
 De Heiland noodt u in te gaan;
 Kom tot Hem zonder vreezen.
 O, liefde, enz.

Kom, kom dan tot de poort gevloën!
 Geen vijand doe u beven.
 Aanvaard het kruis, en win de kroon,
 De kroon van 't eeuwig leven!
 O, liefde, enz.

Aan d'overzij der Doods-Jordaan
 Wordt ons het kruis ontnomen.
 De Heiland biedt de kroon ons aan,
 Als we in Zijn Hemel komen.
 O, liefde, enz.

Van waar die stem? Het was vrouw Sluiter, die haar kleintje in slaap zong, dat ook al door hun luidruchtigen buurman in haar rust was gestoord. Zij deed dit met het lied, dat haar in de laatste weken gedurig op de lippen zweefde. En daar Jan het ook kende, en de beide vertrekken slechts door een dun houten beschot van elkander gescheiden waren, behoefde zij het niet eens heel luid te zingen om woordelijk door hem verstaan te worden.

Op het geschrei van het kindje had Jan niet gelet. Hij woonde met zooveel bureu in één huis, en was gewoon kinderen te hooren schreeuwen. Maar op dat lied moest hij wel letten. Kort geleden had hij het op de Zondagsschool nog gedachteloos meegezongen, maar nu greep ieder woord hem aan. Hoe kon het ook anders? Het was of er een Engel uit den Hemel daalde met de blijde boodschap, dat de Hemelpoort nog voor hem openstond, al was dan ook de deur van de aardse feestzaal voor hem gesloten geworden.

Hij had wel dadelijk uit zijn bed willen springen, om Rika te gaan vragen of dit toch wezenlijk waar zou zijn, en of de Heer hem al zijn zonden nog zou willen vergeven als hij er Hem om bad. Maar het was nacht; Rika sliep zeker; en buurvrouw zou misschien boos worden als hij zoo in het holle van den nacht bij haar kwam. Toch verlangde hij het met zekerheid te weten, en het

duurde nog zoo lang eer het morgen was. Als hij het den Heer Zelf eens vroeg? Daarmee behoefde hij niet tot den morgen te wachten. En meteen vouwde hij de handen, — dit had hij tot nog toe uit eigen beweging nimmer gedaan, — en sprak zacht: „Heere Jezus, wil U mij waarlijk al mijn zonden vergeven, en mij eens bij U in den hemel laten komen?”

En de Heer antwoordde hem, door hem de volgende Schriftwoorden in de gedachten te brengen, die hij in der tijd voor de Zondagsschool geleerd had: *Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven*; en: *Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen*.

Jan twijfelde er niet aan of dit wel een antwoord was; want het stond in den Bijbel, hij kon nog precies zeggen wáár, en Rika had hem verteld dat de Bijbel Gods Woord is, en dat de Heer in Zijn Woord tot de menschen spreekt. Waren die woorden geen uitnoodiging van den Heere Jezus Zelf? Ja, een uitnoodiging ook aan hem gericht; want zij kwam tot *alle* vermoeiden en beladenen, en van die allen was *hij* er immers één. En wie op deze noodiging kwam, zou niet weggezonden worden; dat stond er duidelijk bij. Wist hij nu maar eens goed *hoe* hij komen moest! Als de Heer nog op aarde was, zou hij dadelijk naar Hem toe loopen, al was het mijlen ver. Maar wat moest hij *nu* doen? Hij zou het Rika eens vragen, en voortaan trouw naar de Zondagschool gaan; dáár zou men het hem wel leeren. Hij zou maar weer vast beginnen met het den Heer Zelf te vragen; en daar deed hij wél aan; want tot wien kan men beter om hulp gaan dan tot Hem, Wiens Naam is *Raad*? „Heere Jezus,” zoo sprak hij, „ik weet niet hoe ik tot U moet komen; maar wil U het mij leeren? Wil U een goeden jongen van mij maken? Maak mij zooals Rika is; neen, zooals U Zelf was, toen U op aarde woonde, en zoo oud was als ik.” — Dat dit bidden reeds *komen* was, begreep Jan nog niet.

In de kamer rechts was intusschen alles weer stil geworden. Het kleintje schreeuwde niet meer, en buurvrouws stem zweeg ook. En in dat kleine kamertje links, dat Jan zijn hart noemde, was er eveneens rust en vrede gekomen, door het eenvoudig geloof in Jezus' liefde en trouw. De gedachte aan de dwaze maagden verschrikte hem niet meer. Hij kon nu zonder vreezen aan de Hemelpoort denken, want de Bijbel bevatte een *uitnoodiging*, waardoor ook hij vrijen toegang had. „O liefde! o God'lijk medelij! De poort staat open, ook voor mij!” herhaalde hij telkens in zichzelf; en met deze woorden viel hij ten laatste nogmaals in slaap.

Of hij weer aan het droomen ging, weet ik niet; maar benauwde droomen waren het in geen geval; want hij sliep verder rustig door, en werd 's morgens met een vergenoegd gezicht wakker.

VII.

KRUIS EN KROON.

Den eersten keer dat er na den feestavond weer Zondagsschool gehouden werd, was Jan Roos present. En hij bleef komen, en leerde en luisterde als de beste. Zijn onderwijzeres had er geen spijt van dat zij de roede niet had gespaard, al had het haar leed gedaan die te moeten gebruiken. Haar doel was er door bereikt; de kastijding had hem goed gedaan. Jan Roos werd weldra een van haar liefste leerlingen, die het duidelijk toonde, dat nog iets hoogers dan vrees voor straf of uitzicht op belooning hem aanspoorde, haar onderwijs zoo geregeld en oplettend te volgen.

Ja, sedert dien onrustigen nacht was het Zondagsschool-

feest voor Jan geheel op den achtergrond geraakt, en was het zijn eerste en grootste begeerte geworden om den weg tot den Zaligmaker, en tot de *hemelsche* feestzaal te vinden.

Zoodra onze Jan zijn voeten op den goeden weg, den weg des levens, gezet had, begon hij te bemerken op welk een vreeselijken doolweg zijn arme vader zich bevond, en hoe rampzalig het einde van dien weg zou wezen. O, hoe bedroefde dit den jongen. Want welk een treurig leven hij ook bij hem had, het was toch zijn *vader*; en nu eerst gevoelde Jan, dat hij veel van zijn vader hield. Ach, als hij maar van dat loopen naar de herberg, en van het drinken was af te brengen, wie weet wat een goede man hij dan nog worden zou!

Zóó dacht Jan; en op zekeren Zondagmiddag, toen vader Roos nog nuchteren, en zelfs bijzonder goed geluimd was, waagde ons vriendje het, een poging daartoe aan te wenden.

„Vader,” begon hij, terwijl hij zijn hand vertrouwelijk op zijns vaders arm legde, „Vader, blijft ge nu van avond eens bij me thuis? Het is zoo akelig voor me om zoo alleen te zitten.”

„Hoe heb ik het nou met je, Jan?” vroeg baas Roos lachend. „Akelig om alleen te zitten? Daar heb ik je nou nog nooit over hooren klagen!”

„Dat komt omdat ik er vroeger óók maar uitliep vader,” zei Jan.

„Wel, dat doe je dan straks maar weer,” luidde vaders raad. „Je hoeft niet langer alleen te zijn dan je zelf wil. Op straat kan je altijd gezelschap vinden.”

„Nee vader,” zei Jan, „ik heb geen lust meer om zoo langs de straat te loopen; en ik geloof dat het heel verkeerd is ook; want je leert op de straat anders niet als kwaad; en ik wil geen kwaad meer doen, vader.”

„Nou, jongen, dat kan ik niet in je afkeuren. Als jij tevreden ben met hier tusschen vier muren te blijven zitten, ga dan gerust je gang, hoor. Maar ik kan

je geen gezelschap houden, als je dat maar weet."

"Toc, vader," drong Jan, „toc, doe het nou maar. Dan gaan we gezellig bij elkaar zitten, en een lekker kommetje koffie drinken; en dan zal ik u onder de hand wat moois voorlezen. Ik heb een boekje te leen van dat meisje hiernaast. O, zoo'n mooi boekje!"

"Hoor eens, ventje, ik wil je wel eens een pleizicrtje doen, dat weet je," sprak baas Roos op zijn vriendelijksten toon, „maar hier bij je te blijven zitten voor mijn Zondagavond, dat moet je niet van me vergen. Maar weet je wat? Je mag van avond eens met je vader mee. Dan hoef je niet alleen te blijven, en niet op straat te loopen ook. Wat zeg je daar van, Jan?"

„Mee, vader?" vroeg Jan. „Toch niet naar de herberg?"

„Wat herberg!" was het antwoord. „Naar *De gezelligheid*, zóó heet het. Je houdt immers van gezelligheid, doe je niet?"

„O, neen, vader! Neen!" riep Jan, die dit woord dikwijls met groote letters boven de deur van een herberg in de buurt had zien staan. „Neen, van *die* gezelligheid niet! Dan wil ik veel liever alleen blijven!"

„Wat nou? En vroeger was het telkens: Vader, mag ik mee."

„Ja, vroeger," zei Jan; „maar nu zult ge het mij niet meer hooren vragen, vader. Nu weet ik dat het slecht is om in de kroeg te zitten; en ik wil geen slechte dingen meer doen. Ik bid den Heer nu allen dag om me een *goeden* jongen te maken. Ach, vader, blijf u er asjeblijft toch ook maar van daan."

„Kom, kom; wat slecht!" zei Roos. „Je zal eens zien of je daar niet vrij wat pleizieriger zit dan hier. En dan zal ik je eens lekker trakteren. Jij mag ook wel eens wat hebben. Dat kan voor een enkel keertje geen kwaad."

„Neen, vader, ik wil geen drank," zei Jan heel beslist. „Ik wil nooit een druppel proeven."

„Ben jij een jongen, Jan? Een beetje kan geen kwaad, zeg ik je. Als je maar niet te veel gebruikt, zie je. Te

veel is nooit goed. Maar daár zal je vader wel voor zorgen."

"Een beetje is ook niet goed, vader," zei Jan. "Want als ik het ééns geproefd had, zou ik er misschien smaak in krijgen, en telkens naar meer verlangen, en eindelijk heelemaal aan den drank raken. En ik weet dat dit een groote zonde is. Ach, vader, u moest toch ook maar niet meer drinken! Er staat in den Bijbel, dat een dronkaard niet in den Hemel kan komen. En, o, dat zou toch zoo verschrikkelijk zijn! Ik weet het, want ik heb er op een nacht zoo duidelijk van gedroomd."

Hoe het kwam wist baas Roos niet, maar hij kon heden maar niet boos op zijn jongen worden, wat op andere tijden zeker al lang het geval zou zijn geweest. Integendeel; hij werd hoe langer hoe gemoedelijker. „Ik geloof dat je gelijk hebt, Jan," sprak hij niet zonder ernst. „Ik heb nooit geweten dat ik zoo'n goeden jongen had. Houd je er maar aan, en proef ze maar nooit. Ik wou dat ik het ook nooit gedaan had, dan zou het in een heeleboel dingen anders met me zijn."

"Het kan nog anders met u worden, vader," zei Jan, „als ge het drinken maar laat. Zult ge dat dan doen, vader?"

"Dat kan ik niet, jongen," was het hopelooze antwoord.

"Jawel, vader," verzekerde Jan, „als ge maar wilt. En als ge dan iederen dag den Heer bidt om u te helpen, dan zult ge zien dat het gaat. Van avond blijft ge thuis, niet waar, vader?"

"Ik zal eens kijken, Jan," zei Roos, hoofdzakelijk om zijn jongen te paaien.

Maar Jan wist dat niet, en verblijdde er zich al over dat vader niet boos was geworden, en „eens kijken" zou. Het was meer dan hij voor de eerste maal had durven hopen.

Helaas, zijn vreugde was van korten duur. Even daarna kreeg baas Roos bezoek van een zijner zoogenaamde vrienden, die wist dat hij de vorige week goed verdiend had, en wien het niet de minste moeite kostte hem „er uit" te krijgen.

„Ik ga nog even een loopje doen; maar ik kom vroeg thuis, hoor Jan,” sprak hij onder het heengaan. „Daar heb je vijf centen van me; koop daar maar wat voor.”

Maar Jan liet het geld onaangeroerd liggen, en keek zijn vader met o, zoo'n treurigen blik na.

„Die arme vader,” dacht hij. „Hij heeft zeker nog niet gebeden. *Ik* zal het maar voor hem doen.”

En hij deed het onmiddellijk, en het was niet voor de laatste maal.

Zoo zat onze Jan dan toch weer alleen. Nu, de eenzaamheid was niets nieuws voor hem; een zeer gewone zaak zelfs. Hoe kwam het dan dat hij haar thans zoo gevoelde, en er zoo recht droevig onder was? Misschien wel juist omdat hij een kleine hoop had gehad, dat het dien avond anders zou wezen.

In de kamer rechts scheen het niet zoo somber gesteld. Daar hoorde hij de vroolijke stemmen van Rika en haar moeder, die met het kleintje speelden, dat schaterde van plezier.

„Toen *ik* zoo klein was, had ik ook nog een moeder,” dacht Jan. „Zou die ook zoo met me gespeeld hebben?” Hij herinnerde er zich niets meer van; maar hij was toen ook nog zoo jong. Dat kindje hiernaast kon ook haar geluk nog niet beseffen. Maar Rika wel. O, als hij ook eens zoo'n gelukkig leventje had! Toch miste ook zij één van haar ouders. Rika had geen vader meer; dat was toch ook treurig; en dien had hij wèl. Maar ach, al had hij hem lief omdat het zijn vader was, een gelukkig leven kon hij bij zulk een vader niet hebben. Die arme vader! Hij maakte hem en zichzelf ongelukkig; ja, zichzelf nog het meest; „want aan mijn leed,” dacht Jan, „zal vroeg of laat een einde komen, maar aan dat van vader nooit, als hij zóó blijft;” en dat vond hij nog het ergste.

Vroeger dacht Jan over dit alles niet; toen was hij te onverschillig om ergens om te geven, en kon hij zich zelfs best in dat ruwe, zondige leven schikken. Maar

sedert zijn hart vernieuwd en zijn leven veranderd was, had hij ook *gevoel* gekregen. Ja, nu kon Jan in zijn eenzaamheid schreien over zijn dubbel verdriet.

Nadat hij zoo een tijdlang gezeten had, kon hij het in zijn ééntje niet langer uithouden. De levendigheid naast hem trok hem aan. Hij stond op, gaf een bescheiden tikje op de deur van zijn buurvrouw, met wie hij, sedert zijn eerste bezoek, op zeer vriendschappelijken voet stond, en vroeg haar of hij nog een poosje komen mocht; hij zat zoo alleen.

„Wel ja, jongen, kom jij maar,” was het goedige antwoord; en weldra diende Jan's knie tot paardje voor de kleine zus, die hem wezenlijk al begon te kennen, en de handjes naar hem uitstak als hij binnen kwam.

„Willen we nog eens wat zingen. Jan?” vroeg Rika, nadat zij eerst wat gekeuveld hadden.

Jan stemde aanstonds toe, want zingen deed hij gaarne, en goed ook. Rika zong eerste- en hij tweede stem; en zoo volgde er een heele reeks van school- en Zondagschoolliederen, afgewisseld door „Al de eendjes,” en „Slaap, kindje, slaap” ter wille van zus.

„Nu eens van „De poort staat open,” zei Jan. „Dat vind ik toch altijd zoo mooi.” En toen het uit was zei hij nogmaals: „O, dat vind ik toch zoo mooi! En ik begrijp het zoo goed; behalve dat van: *Aanvaard het kruis*. Wat dat zeggen wil, weet ik niet. Weet jij wat *aanvaard* is, Riek?”

„*Aanvaard het kruis?*” herhaalde Rika nadenkend. „Ik denk dat dit beteekent: *Neem het kruis op*. Zou het niet moeder?”

„Ik denk het wel,” zei moeder, „want staat er niet ergens in den Bijbel: *Die achter Mij wil komen, ... neme zijn kruis op en volge mij?*”

„Ja, dien tekst heb ik eens geleerd,” zei Rika. „Dat heeft de Heere Jezus gezegd. En er staat ook ergens: *Wie zijn kruis niet opneemt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.*”

„Maar welk kruis moeten we opnemen?” vroeg Jan.
 „Zoo'n kruis als de Heere Jezus gedragen heeft?”

„Nee,” zei Rika, „dat was een wezenlijk kruis; een kruis van hout. Maar omdat dat zware kruis den Heer zooveel pijn en smart deed lijden, daarom wordt al het verdriet dat de menschen hebben, ook een kruis genoemd. Niet waar, moeder?”

„Ja, kind; en er is geen mensch op de wereld of hij heeft een kruis.” sprak vrouw Sluiter met een zucht; „en soms een heel zwaar kruis ook.”

„Maar de menschen moeten het altijd gewillig dragen; net zoo gewillig als de Heere Jezus Zijn lijden en Zijn kruis gedragen heeft. Niet waar, moeder?”

„Zeker,” zei moeder, „want al wat de Heer ons oplegt is goed en noodig voor ons; daar had de dominee het van morgen nog net over. Als we daar maar wat meer aan dachten.”

„En als we dan hier op aarde ons kruis gewillig gedragen en den Heer nagevolgd hebben,” ging Rika voort, „dan mogen wij Hem, als we sterven, in den Hemel ook volgen, Jan; en dan krijgen we daar inplaats van het kruis een kroon; net als er in het lied staat; *Aan de overzij der Doods-Jordaan, Wordt ons het kruis ontnomen. De Heiland biedt de kroon ons aan, Als we in Zijn Hemel komen.*”

„Een wezenlijke kroon?” vroeg Jan.

„Ik denk eer dat het beteekent, dat al ons verdriet dan in blijdschap veranderd wordt,” antwoordde Rika.

„Zou er in den Hemel in het geheel geen verdriet meer zijn?” vroeg Jan.

„Nee, zeker niet,” zei Rika; „want dáár doet niemand meer zonde; en waar geen zonde is, is ook geen verdriet.”

„Dus,” zoo besloot Jan na eenig nadenken, „voor wie den Heer liefhebben, is sterven dan eigenlijk hetzelfde als naar Jezus gaan, en van zonde en verdriet bevrijd worden, en altijd, altijd gelukkig zijn.”

„Ja, precies hetzelfde,” verzekerde Rika.

„Dan vind ik sterven niets akelig meer,” zei Jan. En na een kort stilzwijgen vervolgde hij: „Laten we nog eens zingen van „De poort staat open.”

Rika zette dadelijk in, en moeder zong ook mee; maar bij de woorden: *Voor mij! Voor mij!* haalde Jan zóó uit, dat hij beiden overstemde.

Zoo pratende en zingende was het voor Rika zachtjes aan tijd van slapen geworden. Jan hield er geen bepaald uur van naar bed gaan op na; ook hierin liet men hem zijn eigen meester. Maar toch ging hij nu ook maar heen, want vader had beloofd vroeg thuis te komen. Of hij het doen zou? Jan twijfelde er aan; maar het kon toch zijn; daarom wilde hij het maar vast wat huiselijk maken, en de lamp aansteken, en water koken, en een keteltje koffie zetten.

Zoolang hij hiermede bezig was, dacht hij aan de klok niet; maar toen alles klaar stond, en hij niets meer te doen had, begon hij te bemerken dat óf vader zijn belofte vergat, óf dat men er in de „Gezelligheid” een andere tijdrekening op na hield. Het sloeg tien, het sloeg elf uur, en nóg kwam vader niet. Lang had Jan tegen den slaap geworsteld, doch nu kon hij zijn oogen niet langer openhouden.

Bedroefd ging hij eindelijk naar bed, en dacht aan het kruis, dat ieder mensch te dragen heeft, zooals buurvrouw gezegd had. *Hij* was nog maar een jongen, en toch had ook hij reeds een kruis. Maar hij moest het *gewillig* dragen; zoo gewillig als de Heere Jezus Zijn kruis gedragen had. Jan vond het moeielijk; maar hij zou den Heer bidden het hem te leeren. — En toen dacht hij aan de kroon. En toen hij aan de kroon dacht, viel het kruis hem lichter.

VIII.

DE GEOPENDE HEMELPOORT.

Een jaar was voorbijgegaan. Allerwegen, in Oost en West, in Zuid en Noord, had men weer Kerstfeest gevierd, en bij vernieuwing geluisterd naar de blijde Boodschap, dat *God* *alzo lief de wereld heeft gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem geloofd, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe*. Niet allen, helaas, maar toch velen hadden dit in geest en in waarheid gedaan, en onder dezen behoorde ook Jan Roos.

Ja, de arme, ruwe, verwaarloosde knaap had ook geleerd den Heer te danken voor die groote liefde en dat Goddelijk medelijden, die Hem bewogen hadden Zijn Zoon te zenden om de menschen van hun zonde en ellende te verlossen. Hij begreep nog wel niet veel van die heerlijke dingen, en moest er nog, o, zoo veel van leeren, maar dit wist hij toch dat *hij* een zondaar, en de Heere Jezus zijn Zaligmaker was.

Ja, zoo jong als hij was, gevoelde Jan zich een groot zondaar. Hij kon het maar niet begrijpen, dat de Heer nog in liefde aan hem gedacht, en ook hem Zijn Goddelijk medelijden betoond had. En toch was het waar, want dat kleine woordje *u*, dat in Lucas 2 vs. 11 stond, zeide het hem.

Jan kende nu ook den Kersttekst, even goed als zijn buurmeisje. Samen hadden zij zich geoeffend in het zingen van de Kerstliederen, en — ook hij had thans een gedrukte *Uitnoodiging* gekregen voor het naderende Zondagsschoolfeest.

Met een hart vol blijdschap ging hij er op den bepaalden tijd naar toe. Nu behoefde hij niet buiten te blijven staan, of als een indringer binnen te sluipen. Met

zijn toegangsbewijs in de hand mocht hij thans vrij en ongehinderd de zaal binnen gaan. Hij werd daar gewacht, en vond er zijn plaats al bereid. Jan bracht er een genotvol avondje door. Hij wist niet dat men zóó genoege-lijk samen kon wezen. Dat was wat anders dan in de herberg, waar hij wel eens geweest was om zijn vader te zoeken! Daàr werd ook veel gesproken en gezongen; maar wat en hoe? O, dat hij vroeger nog lust had kunnen hebben, om met zijn vader mee te gaan! En als de Heer geen medelijden met hem gehad, en geen anderen jongen van hem gemaakt had, wie weet of die lust dan niet immer grooter zou geworden zijn. Jan dankte den Heer dat Hij hem zulke goede bureu gegeven, en hem op de Zondagschool gebracht had. En bij dien dank voegde hij een gebed voor zijn ongelukkigen vader.

„Zeg, Riek,” sprak hij onder het naar huis gaan, „wat moet het in den Hemel toch heerlijk zijn, waar je niets dan goede dingen hoort en ziet, en waar de Heere Jezus altijd bij je is!”

„Ja, dat denk ik ook dikwijls,” zei Rika.

„Wat zal me dat afvallen als ik straks thuis kom,” ging Jan voort. „We zaten daar zoo goed. Ik had er wel altijd willen blijven!”

„Och, Jan, je moet maar denken: de Heere Jezus is overal,” sprak Rika bemoedigend. „Hij wil ook met ons mee naar huis gaan. En als *Hij* nu maar bij ons is, dan zijn we toch gelukkig, of we dan een plezierig of een akelig thuis hebben. Dat weet je toch wel, niet waar?”

„Ja,” zei Jan, „en ik ben wàt blij dat ik het weet. Verleden jaar om dezen tijd wist ik het nog niet. Maar ik heb alles onthouden wat je 's avonds, toen je thuis kwam, verteld hebt van het feest, en van wat de Dominee gezegd had. En toen heb ik er 's nachts nog zoo van gedroomd; weet je wel?”

Ja, Rika wist het wel. Jan had het haar wel eens verteld. Maar toen verveelde het haar niet, datzelfde verhaal thans nogmaals in al zijn bijzonderheden aan te hooren.

Zoo pratende waren ze op de haven gekomen, die ze langs moesten om naar huis te gaan. Daar stonden veel pakhuizen, en voor één daarvan hield een groote wagen met kisten stil, die afgeladen moesten worden. Op het oogenblik dat ons tweetal daar voorbij ging, viel een der zware kisten van den wagen af, en Jan, die er het dichtst bij liep, kreeg die juist op het lijf. Hij was ernstig bezeerd, en werd bewusteloos opgenomen en naar het ziekenhuis gebracht, terwijl Rika in de grootste ontsteltenis naar huis ijde, om te vertellen wat er gebeurd was.

Baas Roos was nergens te vinden; en toen hij eindelijk in den nacht thuiskwam, was hij geheel buiten staat om het ongeluk te vernemen. Hij merkte niet eens dat het bed van Jan leeg was, en miste hem niet, voor hij den volgenden morgen opstond, en geen antwoord kreeg toen hij hem riep. Hij schrikte toen hij van de bureu hoorde, wat zijn jongen overkomen was, en ging dadelijk naar het ziekenhuis. Maar Jan was nog altijd bewusteloos, en herkende zijn vader niet. evenmin als Rika en haar moeder, die ook al heel gauw naar hem kwamen kijken. Zijn toestand was hopeloos. Hoofd en borst waren zwaar gewond, en de dokter zei dat het niet lang meer met hem zou duren.

Den volgenden dag kon men vrouw Sluiter met haar dochtertje weder bij het heldere bed in de ruime ziekenzaal vinden, gelijk met een paar dames van de Zondagsschool, aan wie Rika dien morgen het treurige nieuws was gaan vertellen. Ook zijn vader stond er bij, ver van onverschillig, dat kon men wel aan hem zien.

Jan was sedert den vorigen dag al minder en minder geworden. Thans was hij stervende. De oppasseres geloofde echter dat hij weinig geleden had. Hij was aldoor buiten kennis geweest, zei ze; maar toch had hij gedurig liggen zingen, allemaal mooie liedjes, zeker van zijn Zondagsschool.

„Die lieve jongen,“ zei vrouw Sluiter, terwijl zij een traan wegveegde. „Hij was met zijn gedachten zeker nog bij het feest.“

„Ik denk dat hij wel spoedig een betere feestzaal zal binnen gaan,” sprak één der dames. En tot Rika, die schreiende naast haar stond, omdat ze het zoo akelig vond den armen Jan daar zoo te zien liggen, zei ze: „We mogen hem niet beklagen, mijn lieve kind. Straks is hij voor goed thuis, bij zijn hemelschen Vader. In dat Huis zal het hem zeker niet afvallen. O, wat zal onze goede Jan daar gelukkig zijn!”

„Ach ja,” zuchtte vrouw Sluiter. „De stakkerd heeft hier toch maar een treurig leven gehad. En wie weet waar hij nog voor bewaard wordt.”

Toen baas Roos deze woorden hoorde, kwam zijn vaderliefde tot haar volle recht, en begon zijn geweten luider dan ooit te spreken. „Ach Jan!” riep hij, „ach, mijn jongen, word maar weer beter! Kom maar weer met je vader mee! Ik zal voortaan iederen avond bij je thuis blijven; ik beloof het je. Je zal zien dat je 't goed bij me hebben zal!”

Maar de knaap gaf geen antwoord. Hij hoorde die belofte niet, anders zou hij er zich stellig over verheugd hebben. Er scheen echter iets anders te zijn dat hem verheugde; want op eens kwam er een blijde glimlach op zijn gelaat, en met de oogen onafgebroken naar boven gericht, riep hij luid en duidelijk:

„De poort staat open! - Ja, ja, ik zie ze! - Ik zie de stralen van 't licht, dat nooit zal ondergaan. Ik hoor de lofkorallen! .... O, Liefde —” toen wat zachter: „O, Goddelijk medelij! ....”

En met deze woorden ging Jan Roos de geopende Hemelpoort binnen.

